

Adroddiad i'r:	Pwyllgor Archwilio Cymunedau
Dyddiad y Cyfarfod:	8 Medi 2016
Swyddog Arweiniol:	Pennaeth Addysg a Gwasanaethau Plant
Awdur yr Adroddiad:	Arweinydd Tîm Gwaith Cymdeithasol Addysg
Teitl:	Absenoldeb Ysgolion Cynradd ac Uwchradd

---

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Absenoldeb Ysgolion cynradd ac uwchradd

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

I ddarparu gwybodaeth yn ymwneud â gweithredu polisi'r sir o ran presenoldeb ysgolion.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Bod yr Aelodau:

- 3.1 yn ystyried y polisi a strategaethau i wella presenoldeb disgyblion mewn ysgolion; ac
- 3.2 adolygu'r cyfraddau presenoldeb yn ysgolion Sir Ddinbych.

4. Manylion yr adroddiad

Ailysgrifenydd y polisi presenoldeb a'r gweithdrefnau i ymdrin â'r cyfraddau presenoldeb isel mewn ysgolion a newidiadau mewn deddfwriaeth. Datblygwyd y polisi ar ôl ymgynghoriad eang gydag ysgolion, llywodraethwyr ysgol, asiantaethau yn ymwneud ag ysgolion a theuluoedd. Cadarnhawyd statws cyfreithiol a dilysrwydd y polisi presenoldeb gan gwmsel cyfreithiol annibynnol ar ffurf drafft cyn cyhoeddi.

Derbyniodd yr holl Brifathrawon y polisi terfynol ym Medi 2015 a gofynnwyd iddynt fabwysiadu'r polisi a chadarnhau hyn drwy gorff llywodraethu'r ysgol.

Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf mae'r polisi presenoldeb yn ogystal â defnyddio Côt Ymarfer y Rhybudd Cosb Benodedig (RhCB) wedi codi'r proffil mewn ysgolion a gyda theuluoedd am wella presenoldeb mewn ysgolion. Mae RhCB yn cael eu rhoi pan mae 10 achos o absenoldeb anawdurdodedig wedi bod mewn tymor ysgol.

Fe wnaeth prifathrawon Sir Ddinbych benderfyniad ar y cyd i beidio awdurdodi gwyliau yn ystod y tymor ac eithrio dan amgylchiadau eithriadol. Cyfrifoldeb y prifathro yw'r penderfyniad i roi RhCB ac nid yr awdurdod lleol. Hyd yma mae 78 o hysbysiadau wedi eu cyhoeddi yn 2015/16 ac mae'r holl daliadau am yr hysbysiadau hyn ac eithrio

8 wedi eu talu, mae'r achosion hyn wedi eu cyfeirio i'r gwasanaethau cyfreithiol i ymdrin â diffyg taliad a diffyg presenoldeb mewn ysgol.

Ers Medi i Orffennaf 2015/16 mae ysgolion wedi gofyn am anfon cyfanswm o 456 o lythyrau rhybudd i rieni. Nid yw cyfran uchel o'r achosion, 78%, wedi cofnodi unrhyw absenoldeb anawdurdodedig pellach yn ystod y flwyddyn ysgol.

Mae rheoliadau Llywodraeth Cymru yn rhoi hawl i brifathrawon, mewn amgylchiadau eithriadol, i gytuno i hyd at 10 diwrnod o absenoldeb yn ystod blwyddyn academaidd y tu allan i'r dyddiadau gwyliau ysgol statudol. Mae'r rheoliadau hyn wedi bod mewn grym ers 2011 fel rhan o Fframwaith Presenoldeb ar gyfer Cymru Gyfan Llywodraeth Cymru.

Gall nifer o ffactorau effeithio ar absenoldeb. O fewn y flwyddyn ysgol gyfredol 2015/16 mae absenoldebau a gofnodwyd o ganlyniad i salwch, sy'n anrhagweladwy, wedi bod ar lefelau o 7% o'i gymharu â 4.5% yn 2014/15. Effeithiodd lefelau uchel o'r dwymyn goch a'r frech ieir ar y ffigyrau tymhorol cyfan ac ar ysgolion penodol yn y sir.

Cofnodwyd 126 achos o rieni yn cymryd gwyliau yn ystod y tymor ym mis Medi 2015. Nid oedd nifer o'r achosion yma wedi eu hawdurdodi gan brifathrawon ac yn ei dro caiff hyn effaith negyddol ar yr ystadegau cyfan ac absenoldeb o ran ffigyrau'r sir. Mae dechrau'r tymor ysgol yn amser hanfodol i ddisgyblion fod yn yr ysgol.

Mae data sydd wedi ei gadarnhau yn dangos fod pob un o'r 8 ysgol uwchradd wedi gwella presenoldeb rhwng 2014/15 a'r flwyddyn ysgol gyfredol 2015/16. Mae presenoldeb uwchradd yn cael ei gasglu hyd at ddiwedd Mai bob blwyddyn ac mae data cymharol yn cael ei adrodd ym Medi.

Mae absenoldeb parhaus wedi gostwng o 7.0% o ddisgyblion uwchradd yn 2014/15 i 6.2% yn 2015/6, mae angen ystyried hyn gyda'r cynnydd eleni o brifathrawon yn peidio awdurdodi absenoldebau yn fwy rheolaidd sy'n effeithio ar gyfraddau absenoldebau.

Yn yr un modd mae data cynradd heb ei gadarnhau wedi gostwng eleni o 0.4% o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol 2014/5.

Nid yw'r data ysgol gynradd wedi ei gadarnhau eto ar gyfer y flwyddyn ysgol gyfredol. Mae hwn yn cael ei gasglu ym Medi ac adroddir arno yn Rhagfyr pan fydd data cymharol ar gael.

Mae presenoldeb yn ei gyfanrwydd mewn ysgolion Cynradd ac Uwchradd wedi gwella yn 2015/16 i:

	Presenoldeb Cynradd	Presenoldeb Uwchradd
2015/16	95.1% (dros dro)	93.8%
2014/15	94.7% (dros dro)	92.5%

Y codau cofrestru sy'n effeithio ar berfformiad presenoldeb ysgol ar gyfer y flwyddyn ysgol Medi / Mai 2015 yw:

Côd 'O' Absenoldeb Anawdurdodedig y Sir 2.7%

Côd 'G' Absenoldeb Gwyliau Anawdurdodedig 4.3%

Mae'r adroddiadau yn darparu trosolwg o ffigyrau presenoldeb ac absenoldeb ar gyfer ysgolion cynradd ac uwchradd ers 2012 i'r presennol.

Y sefyllfa bresennol yw tuedd sy'n gwella yn y deuddeg mis diwethaf, hyd yn oed gyda'r absenoldebau anawdurdodedig lle mae ysgolion wedi galw am ymyrraeth drwy'r broses Rhybudd Cosb Benodedig.

Eleni mae data presenoldeb yn cael ei fonitro bob tymor, mae ysgolion sy'n tangyflawni o'i gymharu â'r data blaenorol ar gyfer blwyddyn ysgol yn derbyn hysbysiad ysgrifenedig gan y Pennaeth Gwasanaeth. Mae hwn yn amlinellu'r cam gweithredu sydd angen ei gymryd gyda chefnogaeth gan y Gwaith Cymdeithasol Addysg i ddatblygu cynllun gweithredu i ymdrin â'r tangyflawniad.

Y mis Medi hwn bydd Gweithiwr Cymdeithasol Addysg yn ymweld â'r naw ysgol dderbyniodd lythyrau yn nhymor yr haf er mwyn ysgrifennu a gosod cynllun presenoldeb a fydd yn cael ei fonitro bob tymor.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Mae Presenoldeb Ysgol yn Ddangosydd Perfformiad Allweddol (DPA) sy'n ategu nifer o amcanion y Cyngor o ran perfformiad a gwelliant.

6. Beth fydd y gost a sut fydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Mae argymhellion yr adroddiad hwn o fewn y gyllideb a'r fframwaith polisi presennol.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb (AEG) a gynhaliwyd ar y penderfyniad? Dylai'r templed o'r Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb wedi ei gwblhau fod wedi ei atodi i'r adroddiad

Mae gan bob plentyn yr hawl i fynychu'r ysgol yn rheolaidd. Mae'r adroddiad hwn yn cydymffurfio'n llwyr â Hawliau'r Plentyn y Cenhedloedd Unedig.

8. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd gyda'r Pwyllgor Archwilio ac eraill?

Ymgynghorwyd â'r polisi presenoldeb a'r Côd Ymarfer Cosb Benodedig drwy weithdai wedi eu trefnu ar draws y wlad yn ymwneud â budd-ddeiliaid.

Hefyd cadarnhaodd Cwnsler cyfreithiol Annibynnol ddilysrwydd a chynnwys y polisiau.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Amh.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn wneud i'w lleihau?

Y risg yw natur anrhagweladwy salwch/absenoldeb meddygol. Mae hyn yn cael ei fonitro yn y polisi presenoldeb gan ymwneud â iechyd yr ysgol. Mae'r holl siroedd yn agored i'r maes yma o risg gydag absenoldeb o'r ysgol.

11. Pŵer i wneud Penderfyniad

Erthygl 7.4.2 (b) o Gyfansoddiad y Cyngor yn amlinellu pwerau Archwilio o ran adolygu perfformiad y Cyngor mewn perthynas ag amcanion polisi a thargedau perfformiad.

Swyddog Cyswllt:

Arweinydd Tîm Gwaith Cymdeithasol Addysg

Ffôn: 01824 708169